

The Project Gutenberg EBook of Úplná ucebnice mezinárodní reci dra. Esperanta, by František Vladimír Lorenc

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

Title: Úplná ucebnice mezinárodní reci dra. Esperanta

Author: František Vladimír Lorenc

Release Date: March 03, 2008 [EBook #24575]

Language: Czech, Esperanto

Character set encoding: UTF-8

*** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ÚPLNÁ UCEBNICE ***

Produced by P. A. D.

ÚPLNÁ UČEBNICE
mezinárodní řeči dra. Esperanta.

Napsal Fr. Vl. L.

PLENA LERNOLIBRO
de la lingvo internacia de dro. Esperanto.

Por Bohemoj skribis
Fr. Vl. L.

V PARDUBICÍCH.
Tiskem firmy F. Hoblík. — Nákladem vlastním.
1890.

Předmluva.

Poněvadž vlast' člověku neposkytuje všeho, čeho mu třeba, jest mu jednati s lidmi národností jiných a znáti jazyk jejich. Každý však dobře ví, jaké námahy, píle a vytrvalosti a peněz nutno, by seznal důkladně řeč jednu, natož mnohé.

Proto juž přes 300 let pokoušeli se muži učení, aby se stavili mluvu, která neobyčejně jsouc snadna i hodíc se všem národům vzdělaným, usnadňovala by jejich styky; řeč, která známa by byla jim všem, nesáhajíc v život jejich soukromý.

Za nejzdařilejší pokus pokládají někteří Schleyerův volapük, který dosti značně je rozšířen. Avšak mnohé vady jeho brání, aby se stal skutečně řečí světovou. Schleyer totiž vymýšlel po chuti své tvary i slova, a výrazy jazyků národních přeměňoval tak, že s těžší lze je poznati; na př.: advokát lavogel, figura füg, fysika füsüd, hotel loted, idea döl, kanál kanäd (kanal = umělec!), móda molad, oltář latab, pošta pot, růže lol...

Množství přehlásek, skupiny dl, tl, bs, gs, ms... a příliš dlouhá slova činí volapük těžkým a nelibozvukým; př.: dlänüb, eimatabömetobös, ovinditobödok...

Lepší daleko je mezinárodní řeč dra. Esperanta. Mluvnice její jest velmi jednoducha a pravidelna, slovník obsahuje výrazy z důležitějších řečí evropských, a pravidla tvořby slov zmenšujou počet základních asi na 900. Pro svou důležitost, snadnost a libozvučnost „la lingvo internacia“ nalezla hojně přívrženců, jichž počet denně vzrůstá.

Nadějeme se, že knížka tato poslouží k poznání její a k oblibě i ve kruzích obecnstva našeho.

Fr. Vl. L.

Antaŭparolo.

Char la patrujo ne donas al homo chiajn necesajhojn, li devas konversadi kun homoj de aliaj nacioj kaj koni ilian lingvon. Sed chiu certe scias, kiel grandan laboron, diligenton, eldaŭrecon kaj monon oni bezonas al la efektiva konado de unu lingvo, kaj kiel al la de multaj!

Tial jam je pli multaj ol tricent jaroj sciviroj tentadis instrui lingvon, kiu estante tre facila kaj uzebla por chiaj popoloj civilizitaj, faciligus iliajn komunikighojn, ne premighante en ilian privatan vivon.

Iuj kredas, ke plej bona provo estas la de Schleyer volapük kiu estas vastigita nemal multe. Sed multaj eraroj ghiaj ne lasas, ke ghi farighos vere la mondlingvo. Schleyer elpensis laŭ sia gusto formojn kaj vortojn, kaj shanghis esprimojn de nacilingvoj tiel, ke oni povas ekkoni ilin malfacile; ekzemple: advokato lavogel, figuro füg, fiziko füsüd, hotelo loted, ideo döl, kanalo kanäd (kanal = artisto!), modo molad, altaro latab, poshto pot, rozo lol...

Multego da sonoj ä, ö, ü, dl, tl, bs, gs, ms... kaj la longegaj vortoj faras volapükon malfacilan kaj malbelan; ekz.: dlänüb, eimatabömetobös, ovinditobödok...

Pli bona estas la lingvo internacia de dro. Esperanto. La gramatiko ghia estas tre simpla kaj regula, la vortaro enhavas la vortojn el la antaŭaj lingvoj de Eŭropo, kaj la reguloj por la kreado de l' vortoj malgrandigas la nombron de la radikesprimoj sur preskaŭ naŭcent. Por sia graveco, facileco kaj bonsonec' la lingvo internacia trovis multegon da amikoj, de kiuj la nombro en chiu tago kreskas.

Ni esperas, ke tia chi libreto helpos al la ekkono de ghi kaj al ghia placho ankaŭ en nia publiko.

Fr. Vl. L.

Úplná mluvnice. Plena gramatiko.

1. **Abeceda** (abecedo aŭ alfabeto): a, b, c, ch (= ĉ), d, e, f, g, gh (= dž), h, i (= y), j, jh (= ž), k, l, m, n, o, p, r, s, sh (= ŝ), t, u, ŭ (u ve dvouhláskách), v, z.

2. **Přízvuk** (akcento) v úplných (t. j. neapostrofovaných) slovech padá na slabiku předposlední.

3. **Člen** (artiklo) *la* klade se přede jméno podstatné, mluví-li se o známé bytosti; neskloňuje se. Příklad: amiko venis = přítel (nějaký) přišel; *la amiko venis* = přítel (očekávaný, známý) přišel. Připouští-li libozvuk, lze *la* apostrofovati ve *l'*: *l' amiko*.

4. **Podstatné jméno** (substantivo) končí se na *o*, které se často může nahraditi apostrofem (potom přízvuk spočívá ne na předposlední, nýbrž na poslední slabice): *amiko* — *amik'*.

Ve množném čísle připíná se *j* (*oj*): *amikoj* (přátelé).

Přípona akkusativu je *n*, tedy: *amikon* = přítele, *amik-ojn* = přátely.

Genitiv opisuje se předložkou *de*, dativ *al*, instrumental *per* s nominativem. Zní tedy vzorec sklonby:

1. Beze členu: N. *patro* (otec), G. *de patro*, D. *al patro*, Ak. *patron*, V. *patro!* L. *pri patro*, I. *per patro*;

množně: N. *patroj*, G. *de patroj*, D. *al patroj*, Ak. *pat-rojn*, V. *patroj!*, L. *pri patroj*, I. *per patroj*.

2. Se členem: N. *la patro*, G. *de la patro* (*de l' patro*), D. *al la patro* a t. d.

5. **Přídavné jméno** (adjektivo) vychází na *a*; skloňuje se jako podstatné. Stupňování děje se slovem *pli* (= více) pro komparativ a *plej* (= nejvíce) pro superlativ; př.: *bona* = dobrý, *pli bona* = lepší, *plej bona* = nejlepší. Než = *ol*; tedy: *bělejší než sníh* = *pli blanka ol negho*.

6. **Číslovky** (numeraloj) se nesklánějí. Základné jsou: 1 *unu*, 2 *du*, 3 *tri*, 4 *kvar*, 5 *kvin*, 6 *ses*, 7 *sep*, 8 *ok*, 9 *naŭ*, 10 *dek*, 11 *dek unu*, 12 *dek du...*, 20 *dudek*, 30 *tridek...*, 100 *cent*, 200 *ducent...*, 1000 *mil...*

Př.: 1891 = (*unu*) *mil okcent naŭdek unu*.

Řadové přibírají *a*, násobné *obla*, zlomkové *ono*, hromadné *ope*; na př.: *prvý* = *unua*, *dvojnásobný* = *duobla*, *třetina* = *triono*, *čtyřmo* = *kvarope*.

Podílné opisují se (j. v češt.) předložkou *po*: *po pěti* = *po kvin*.

7. **Náměstky** osobné: *já* = *mi*, *ty* = *ci*, *on* = *li*, *ona* = *shi*, *ono* = *ghi*, *my* = *ni*, *vy* = *vi*, *oni* (*ony*, *ona*) = *ili*, *se* = *si*, německé *man* = *oni*.

Pozn. 1. Místo *ci* (= *ty*) užívá se obyčejně *Vi* (= *Vy*).

2. Pro zvířata a věci neživé platí *ghi* (*ono*) také místo českého *on* a *ona*.

3. Náměstky přisvojovací tvoří se příponou *a*: *mia* (*můj*, *má*, *mé*), *lia* (*jeho*), *shia* (*její*) a t. d.

8. **Příslovce** (adverbioj) utvořené ze příd. jmen přibírají *e*: *bone dobře*, *pli bone lépe*, *plej bone nejlépe*.

9. **Předložky** (prepozicioj) spojují se s nominativem; jen na otázku „kam?“ s akkusativem; na př.: *en ghardeno* = *v zahradě*; *en ghardenon* = *do zahrady*.

10. **Sloveso** (verbo) neoznačuje osoby a čísla příponami, nýbrž osobními náměstky; ku př.: mi kantas = zpívám, li kantas = (on) zpívá, ni kantas = zpíváme a t. d.

Přípony časův a způsobů:

1. přítomný čas přibírá ke kmeni *as*: kantas zpívá (zpívají);
2. minulý čas *is*: kantis zpíval (-a, -o, -i, -y, -a);
3. budoucí *os*: kantos zazpívá;
4. spojovací způsob *us*: kantis zpíval by;
5. rozkazovací způsob *u*: kantu! (zpívej, zpívejte!)
6. infinitiv *i*: kanti zpívati.

Přechodníky:

- a) činné:
1. přítomný končí se v *ant-* (anto, anta, ante),
  2. minulý na *int-* (into, inta, inte),
  3. budoucí na *ont-* (onto, onta, onte);
- b) trpné:
1. přítomný na *at-* (ato, ata, ate),
  2. minulý na *it-* (ito, ita, ite),
  3. budoucí na *ot-* (oto, ota, ote).

Příklady: amanto = milující (milovník);
 amanta = milující; patro amanta = otec milující;
 amante = miluje (milujíc, -íce);
 amato = milovaný (milenec);

amata = milovaný; knabino amata =
 dívka milovaná;
 amate = jsa (jsouc) milován...

Trpný rod opisuje se, jako v češtině, slovesem *esti* = býti a přechodníkem trpným; na př.:

shi estas amata de chiuj = (ona) jest milována ode všech.

11. **Zápor** jen jednoduchý jest; na př.: mi vidis ne-nion = neviděl jsem nic (do slova: viděl jsem nic).

12. Tak zvaná **cizí slova**, t. j. která přicházejí v podobném tvaru v důležitějších řečech evropských, nemění zvuku, nýbrž pouze pravopis a zakončení; na př.: grammatika = gramatiko, theatrum (divadlo) = teatro, doktor = doktoro...

13. Má-li sloveso v různých jazycích různé vazby, užije se v řeči mezinárodní buď vazby kterékoli buď předložky *je*; na př.: radovati se čemu = ghoji je io; touha po vlasti = enuo je l' patrujo.

14. Tvořba slov předponami a příponami.

a) Předpony:

1. *ge* značí oba rody: patro = otec, gepatroj = rodiče (otec a matka);

2. *bo* stav povstalý sňatkem: bopatro = tchán;

3. *mal* vyjadřuje opak: bona = dobrý, malbona = zlý; richa = bohatý, malricha = chudý;

4. *re* = zpět, opět: redoni = vrátiti (zpět dáti), revidi = shledati se (opět spatřiti);

5. *dis* = roz: *disrompi* = rozlomit;
6. *ek* značí děj počínavý nebo jednodobý: *ekkrii* = vykřiknouti, *eksoni* = zazněti;
7. *ne* = ne: *nebela* = nepěkný, *nebla* = nemožný;
8. *trans* = pře(s): *transpashi* = překročiti;
9. *tra* = pro (skrze): *travidi* = prohlédnouti;
10. *al* = při (k): *alsalti* = přiskočiti, *altiri* = přitáhnouti;
11. *en* = ve, do: *eniri* = vejíti, *entiri* = vtáhnouti.

b) Přípony:

1. *an* = člen, přívrženec, obyvatel: *klubano* = člen spolku, *republikano* = republikán, *urbano* = měšťan;
2. *id* = potomek, dítě...: *Napoleonido* = Napoleonovic, *katido* = kotě;
3. *in* = ženský rod: *fratino* = sestra, *patrino* = matka, *hundino* = psice;
4. *uj* = držiště, též strom a vlast, na př.: *plumujo* = držadlo péra, *pomujo* = jabloň, *Bohemujo* = Čechy;
5. *ing* značí předmět, do něhož se co zasazuje, j.: *kandelingo* = svícen;
6. *estr* = předseda: *klubestro* = předseda spolku;
7. *er* označuje část hromadného celku: *monero* = peníz, *sablero* = zrno písku;
8. *ar* souhrn, pojem hromadný: *arbaro* = les, *montaro* = pohoří;
9. *ul* osoba vlastností se vyznamenávající: *saghulo* = mudřec;
10. *ind* = hodný (cenný): *kredinda* = věrohodný;

11. *ebl* = možný; *manghebla* = jedlý, *videbla* = viditelný;
12. *ajh* slouží k označení věci dotyčné; *j. verajho* = pravda, *ferajho* = věc železná, *chirkaŭajho* = okolí;
13. *ec* pojem odtažitý: *libereco* = svoboda, *fideleco* = věrnost;
14. *em* zvyk, obyčej: *lernema* = učelivý, *puremeco* = čistotnost;
15. *et* zdrobňuje: *monteto* = pahor, *frateto* = bratříček;
16. *eg* zveličuje: *domego* = palác, *varmega* = horký;
17. *il* nástroj: *tranchilo* = nůž, *sonorilo* = zvon;
18. *ig* činí výraz přechodným: *purigi* = čistiti, *kulpigi* = viniti;
19. *igh* činí výraz zvratným: *purighi* = čistiti se, *ru-ghighi* = červenati se, *farighi* = stávati se;
20. *ej* místo k...: *preghejo* = kostel, *lernejo* = škola;
21. *ist* osoba zaměstnaná činností: *botisto* = obuvník, *kuracisto* = lékař, *ghardenisto* = zahradník;
22. *ad* značí trvání děje: *promenado* = procházka, *kant-ado* = zpěv, *servado* = služba;
23. *nj* a *chj* připojené prvým 2–5 hláskám tvoří jména osob zdrobnělá; *nj* ženská, *chj* mužská; př: *Manjo* = Marjánka, *Kacjo* = Karlíček, *Joancjo* = Jeníček.
-

Lekturo.

---

1. Patro nia.

Patro nia, kiu estas en la chielo! Sankta estu Via nomo! Venu regheco Via! Estu volo Via, kiel en la chielo, tiel ankaŭ sur la tero! Panon nian chiutagan donu al ni hodiaŭ! Kaj pardonu al ni shuldojn niajn, kiel ni ankaŭ pardonas al niaj shuldantoj! Ne konduku nin en tenton, sed liberigu nin de la malvera; char Via estas la regado, la forto kaj la gloro eterne. Amen.

2. Psalmo 117.

Laŭdu Sinjoron chiuuj popoloj, glorigu Lin chiuuj homoj! Char estas firmita super ni bonkoreco Lia, kaj la vero de Sinjor' en eterne.

3. Joano 3, 16.

Tiel Dio amis la mondon, ke Li donis Sian Filon ununas-kitan, ke chiu, kiu kredas je Li, ne perdata estas, sed ke havas la vivon eternan.

4. La plej bela beligajho.

Iam vizitis Kornelian, edzinon de glora Romano, grandestimata sinjorino. Kiam ŝi demandis je la beligajhoj de ŝia gastigantino, Kornelia alkondukis du siajn filojn, kiujn ŝi edukis zorge, kaj diris: „Jen miaj plej belaj beligajhoj!“

5. La richeco chiam daŭranta.

Richa aĉetisto demandita de reĝo je la grandeco de ŝia richeco, respondis: „Mi havas nur mil florintojn.“ La reĝo ne volis kredi. Tial la aĉetisto ekklarigis: „Mil florintojn mi donacis al ia malrichdomo, kaj tiu sum' estas mia havo. La restan monon mian mi perdos per mia morto, sed tiu sumo apartenos al mi eterne.“

6. Du kokoj.

Du kokoj bataladis kune. La venkito kashis sin en angulo de l' domo. Sed la venkinto ekflugis sur la tegmento, frapadis per la flugiloj kaj gloradis sian venkon. Lin vidis aglo, jhetis sin sur lin kaj disshiris lin.

7. La maljunulo kaj la morto.

Maljunulo, kiu portadis lignon, ekmalforta dekushigis la portajhon, kaj memorante al si chiujn suferojn de ŝia vivo, alvokadis la morton. Tiu chi ekshajnis kaj demandis je la kaŭzo de lia voko. — „Mi petas vin,“ la maljunulo respondis, „levu al mi la portajhon.“

Tiu chi fabulo montras, ke chiu, ankaŭ malfelicho, amas sian vivon.

8. Lupo kaj pastoro.

Pastoro perdis per malsaneco chiujn shafojn. Lupo sciinte tion, venis esprimi al li sian kompaton. „Pastoro, chughi estas vera, ke la tiel granda malfelicho farighis al vi? Mi aŭdis, ke chiuj shafoj viaj mortis. La karaj, piaj, grasaj shafoj! Mi bedaŭras vin tiom, ke mi plorus sangajn lar-mojn.“ „Mi dankas al vi, mia amiko,“ la pastoro respon-dis, „mi vidas, ke vi havas tre kompatan koron.“

„Tian li havas vere,“ aldiris la hundo de l' pastoro, „se per malfelicho de alio li sam dolorighas.“

9. La libro de l' naturo.

(Boleslav Jablonský.)

Estas unu granda libro,	Se vi havas sentan koron,
kiun skribas, rektas Di',	legu diligente ghin,
granda libro de l' naturo	en literoj ghiaj lernu
estas sankta nom' de ghi.	koni Dion, mondon, sin.

Tradukis F. V. L.

10. Ho, mia kor'!

Ho, mia kor', ne batu maltrankvile,
 el mia brusto ne saltu for!
 Jam teni min ne povas mi facile,
 ho, mia kor'!

Ho, mia kor'! Post longa laborado
 chu mi ne venkos en decida hor'!
 Sufiche! trankvilighu de l' batado,
 ho, mia kor'!

Dro. Esperanto.

11. Kde domov můj?

(Bohema kanto nacia.)

Kie patruj', mia patruj'?	Kie patruj', mia patruj'?
Akvoj fluas tra floraroj,	Chu vi tiun teron konas,
montojn beligas arbaroj,	kie kantoj chiam sonas,
multa gardenon frukter';	kie sana la anim',
tie paradiza ter';	kie sencoj sen la tim'?
kaj ter' tia, tiel bela	De popol' tiu la tero
Bohemuj', al mi patruj'.	Bohemuj', al mi patruj'.

Tradukis F. V. L.

12. Laboro.

Né el malghója okúl', sed el mán' diligénta elíras hélpo
 en málfelichtémp': chíon bonígas labór.

13. La vero.

(Kollár.)

1. Frat', ne malesperu, se starighas
 malamika kontraŭ vin envi';
 ne fidela al ver' kaj al si,
 kiu defendante ghin timighas.

2. Vero ne deshtupas, se levighas
ech ja tuta mondo kontraŭ ghi;
estas laŭdata de kontraŭkri',
kaj de insultado ghi belighas.
3. Ver' al Liban-cedroj similighas:
de la enblovantaj ventoj nur
ghia agrabla odor' vastighas.
4. Ghia lang' — glav' estas, brusto — monto,
kor' — marmoro, mano — firma tur',
piedo — shtoneg' sur kontraŭonto.

Tradukis F. V. L.

14. L' azenoreloj.

Antaŭ longaj tempoj vivis en la Nigrachinujo, oriente de Indujo, regho Daibang, kiu havis unu filon; tiu chi regante neniam montris orelojn al homoj. Je chiu tago li volegis elkapti el la popolo belan junulon, kaj kiam tiu sam al li harojn ekkombis kaj barbon ekordigis, la regho lasis lin mortigi.

Tiel ghi farighis en multaj jaroj. Fine la sorto venis je filo de malricha patrino, kiun shi tre amis. Shi donis al li novan veston kaj farinte panerojn, al kiuj shi metis lakton de patrinbrusto, endonis ilin al lia brusto dirante: „Kiam vi kombados harojn de l' regho, manghu daŭre paneron. Tiel plej certe vi estos savata de la morto.“

La junul' iris al la regho. Kiam li al tiu chi harojn kombadis kun ora kombilo, li vidis, ke l' oreloj de la regho estas similaj al la de azeno. Tial la regho mortigadis la junulojn, char li timadis, ke ili eldirus al la popolo tiun chi

malbelecon. Laŭ la vortoj de la patrino la junulo manghis daŭre paneron. La regho vidinte lin demandis: „Kion vi manghas?“ La junulo respondis: „Panerojn da orizo.“ „Donu al mi!“ petis la regho. La junulo donis paneron al la regho, kiu manghis kaj diris: „L'odoro kaj la gusto de ghi estas agrablaj; chu vi ne scias la kaŭzon?“ — „Mia patrino metis al ili propran lakton brustan kaj donis ilin al mi por la vojon,“ la demandito respondis.

La regho pensis: „Mi ne povas lin mortigi, ĉar ni trinkis lakton de tiu sam patrino.“

Li diris al la junulo: „Mi ne mortigos vin; sed vi devas diri al neniŭ, nek al via patrino, kiaj estas miaj haroj.“ „Mi diros ghin al neniŭ,“ la junulo promesis kaj estis vivigata.

Oni miris, ke tiu junulo estis servata, kvankam ĉiuj alioj, kiuj antaŭe kaj poste la reghon kombadis, estis mortigataj; oni demandadis lin je la kaŭzo, sed li diris ghin al neniŭ. Sed ne povante nepensadi je sia sekreto, li ekmal-sanighis. Kuraciloj ne helpadis, kaj la kuracisto diris: „Vi havas certe ian sekreton; tiun vi devas eldiri; alie vi ne eksanighos.“

La junulo certigis, ke li ne havas ian sekreton; kiam post mallonga tempo la patrino voladis ekscii tion saman, la filo diris al ŝi: „Mi havas sekreton, sed se mi eldirus, la regho punus min per morto.“ La patrino konsilis: „Iru en dezerton kaj diru ghin en okaza loko, ke neniŭ ghin aŭdus.“

La filo iris kaj ekmalkriis en truon de ia besto: „Nia regho havas azenajn orelojn.“ Post mallonga tempo li eksanighis.

Sed la vento kaptis liajn vortojn kaj alportis ghis orelojn de la regho. Tiu chi sendis por la junulo kaj diris al li severe: „Mi volegis, ke vi diros al neniu, kiaj estas miaj oreloj. Sed vi ne konservis la promeson.“

La junulo respondis: „Mi diris ghin al neniu. Sed kiam mi reiris de vi, mi ekmalsanighis; la kuracisto timigis min, ke mi mortos, se mi ne eldiros la sekreton, kiun mi certe tenas. La patrino konsilis al mi, eldiri ghin en dezerto; mi obeis kaj malkriis ghin en truon de ia besto; mi estis certa, ke neniu min aŭdis.“

La regho diris: „Mi aŭdis la vortojn de l' vento alportitajn. Mi ne mortigos vin, se vi scias, kiel mi kashus miajn orelojn.“ — „Lasu fari al vi chapon kun orelkushajhoj kaj portadu ghin,“ la junulo konsilis; „chiuj, kiuj vin tiel vidos, certe farigos kaj portados similajn chapojn.“

La propono plachis al la regho. Li obeis kaj igis fari al si tian chapon. Chiuj ghin mirante rigardadis kaj laŭdadis. Neniu sciis, ke la regho havas azenajn orelojn, kaj la chapo farighis konata kaj uzata che chiuj.

La junul' estis nomata ministro, kaj la regho chesis mortigi homojn. Tial la popolo amis lin.

Laŭ inde rakontas F. V. L.

Vortareto. Slovníček.*)

A.		
a (přípona přídav. jména)	al, k [opisuje da- tiv]	aparten, náležeti
acid, kyselý	ali, jiný	apenaŭ, sotva
achet, kupovati	almenaŭ, aspoň	apud, u
ad (trvání děje)	alt, vysoký	ar (sbírka, sou- hrn)
adiaŭ, s Bohem!	alumet, sirka	arb, strom
aer, vzduch	am, milovati	arghent, stříbro
afer, věc, záleži- tosť	amas, zástup, hro- mada	as (přít. čas)
agl, orel	amik, přítel	at (přech. přítom. trp.)
agrabl, příjemný	an (člen, obyvatel)	atend, čekati
agh, věk, stáří	angul, úhel, kout	aŭ, nebo, čili
ajh, -koli	anghel, anděl	aŭd, slyšeti
ajh (věc)	anim, duše	aŭskult, naslou- chati
akompan, do- provod	ankaŭ, také	aŭtun, podzim
akr, ostrý	ankoraŭ, ještě	av, děd
akv, voda	anstataŭ, na místo	avar, lakomý
	ant (přech. přít. čin.)	azen, osel
	antaŭ, před	
	apart, zvláště	

*) Ve slovníčku tomto uvedeny jsou všechny kmeny (asi 920) bez mluvnických přípon. Význam slůvek mluvnických a slovtvorných dán do závorek; na př. a, ad, ajh, an...

B.

babil, chvástati
 bak, péci
 bala, zahazovati
 balanc, kolébatí,
 klátiti
 baldaŭ, brzo
 ban, koupati
 bapt, křtíti
 bar, zavíratí
 barb, brada, vous
 barel, sud
 baston, hůl
 bat, bíti
 batal, bojovati
 bedaŭr, litovati
 bel, krásný
 ben, žehnatí
 benk, lavice
 best, zvíře
 bezon, potřeba
 bier, pivo
 bind, vázati
 (knihy)
 bird, pták
 blank, bílý
 blind, slepý
 blov, váti, douti
 blu, modrý

bo (sňatkem se
stavší)

boj, štěkati
 bol, vřítí, vařiti
 bon, dobrý
 bord, břeh
 bot, bota
 botel, láhev
 bov, vůl, býk
 branch, větev
 brand, kořalka
 bril, skvíti se
 bros, kartáč
 bru, bručeti, hu-
 četi
 brul, hořeti, pláti
 Brust, prsa
 brut, dobytek
 bush, ústa
 butr, máslo
 buton, knoflík

C.

cel, cíl
 cent, sto
 cert, jistý, známý
 ceter, ostatní
 ci, ty
 cigar, doutník
 cigared, cigareta

citron, citrón

Ch (= č).

chagren, rmoutiti
 chambr, pokoj,
 světnice
 chap, čepice
 chapel, klobouk
 char, poněvadž
 che, u, při
 chemiz, košile
 chen, řetěz
 cheriz, třešně
 cherk, rakev
 ches, přestati
 cheval, kůň
 chi, hle, tu
 chia, každý
 chiam, vždy
 chie, všude
 chiel, nebe
 chio, všecko
 chirkaŭ, okolo
 chiu, všečen
 chj (viz str. 11.)
 chu, zda, -li

D.	dir, říci	ekzempl, příklad
da (opisuje genitiv dělivý, j.: kilogramo da vian-do = kg masa)	dis (roz-)	el, z
danc, tanec	disput, rozmluva	elekt, vybrati
dangher, nebezpeč	divid, děliti	em, obyčejně (zvyk)
dank, dík	dolch, sladký	en, v
daŭr, trvati	dolor, bolest	enu, nuda
de, od (opisuje genitiv)	dom, dŭm	envi, závišť
decid, rozhodnouti	don, dar, dávati	er (jediné)
defend, brániti	donac, darovati	erar, blouditi
dek, deset	dorm, spáti	escept, vyňati
dekstr, pravý (ruka...)	dors, záda	esper, důvěřovati, nadíti se
demand, otázka	du, dva	esprim, vyjádřiti
dens, hustý	dum, zatím když	esting, zhasiti
dent, zub	E.	estr (předseda)
detru, zbořiti	e (příp. příslovce)	et (zmenšení)
dev, míti, býti povinen	eben, rovný	etagh, patro
dezert, poušť	ebl, možný	etern, věčný
dezir, přání, touha	ec (vlastnost)	F.
Di, Bůh	ech, třebas	facil, snadný, lehký
dik, tlustý	eduk, vychovati	faden, niť
diligent, pilný	edz, manžel	fajf, pískati
dimanch, neděle	efektiv, skutečný	fajr, oheň
	eg (zvětšení)	fal, padati
	egal, stejný	fald, sepjati
	ej (místo k...)	famili, rodina
	ek (počínavý neb jednodobý děj)	far, činiti
	eks, bývalý	
	ekster, mimo	

fart, míti se
 felich, šťastný
 fend, štípati
 fenestr, okno
 fer, železo
 ferm, zavřítí
 fest, svátek
 fianch, ženich
 fidel, věrný
 fier, pyšný
 fil, syn
 fin, konec
 fingr, prst
 firm, pevný
 fish, ryba
 flank, strana
 flar, voněti, či-
     chati
 flav, žlutý
 flor, květina
 flu, téci
 Flug, letěti
 fluid, tekutý
 foj, -krát
 fojn, seno
 foli, list
 fond, založiti
 font, pramen
 for, dále
 forges, zapo-
     menouti

forgh, kouti
 fork, vidlička
 forn, kamna
 fort, silný
 fos, kopati
 frap, tlouci,
     klepati
 frat, bratr
 fraulin, slečna
 fresh, čerstvý
 fromagh, sýr
 frost, mráz
 frot, tříti
 fru, časně, záhy
 frukt, plod
 frunt, čelo
 fulm, blesk
 fum, kouř
 fund, dno

G.

gaj, veselý
 gajn, získati
 gant, rukavička
 gard, stříci
 gast, host
 ge (obojí rod)
 genu, koleno
 glaci, led
 glas, sklenice

glat, hladký
 glav, meč
 glit, klouzati
 glor, sláva
 glut, polykati
 gorgh, hrdlo
 grand, veliký
 gras, tučný
 grat, škrábnouti
 gratul, přáti
 grav, důležitý
 griz, šedý
 gust, chuť
 gut, kapka

Gh (= dž).

gharden, zahrada
 ghem, vzdychati
 ghentil, zdvořilý
 ghi, to
 ghis, až
 ghoj, těšiti se

H.

ha, ach
 hajl, krupobití
 haladz, výpar
 halt, držeti
 har, vlas
 haring, sled'

haút, kůže
hav, míti
hejt, topiti
help, pomoc
herb, tráva
hered, děditi
hieraũ, včera
ho, ó
hodiaũ, dnes
hom, člověk
honest, počestný
hont, styděti se
hor, hodina
horlogh, hodiny
hotel, hostinec
humil, poníženy,
pokorný
hund, pes

I.

i (infinitiv)
ia, nějaký
ial, pro něco
iam, někdy
id (-ovic, potomek)
ie, někde
ies, něčí
ig (činiti nějakým)
igh (státi se...)

il (nástroj)
ili, oni
in (ženský rod)
ind (hodný)
infan, dítě
ing (do čeho se dává...)
ink, inkoust
instru, učiti
insul, ostrov
insult, spílati
int (přech. min. čin.)
intenc, zamýšleti
inter, mezi
intern, vnitřní
invit, pozvati
io, něco
iom, poněkud,
kousek

ir, jíti
is (min. čas)
ist (zaměstnaný)
it (přech. min. trp.)
iu, někdo

J.

j (množ. čís.)

ja, ba, vždyť,
přece
jam, již
jar, rok
je (všeobecná předložka)
jen, hled'! [jen-jen = hned-hned]
jes, ano
ju-des, čím-tím
jugh, souditi
jun, mlád
just, spravedliv

Jh (= ž).

jhaũd, čtvrtek
jhet, vrci, hoditi
jhur, přísaha

K.

kaf, káva
kaj, a
kajer, sešit
kaldron, kotel
kalesh, vůz
kalkul, počítati
kamen, komín
kamp, pole
kanap, pohovka
kandel, svíce

kant, zpěv	komb, česati	kre, stvořiti
kap, hlava	komenc, začati	kred, věřiti
kapt, chytati	komerc, obchod	kresk, růsti
kar, drahý	kompat, soustrast'	kret, křída
karb, uhel, uhlí	kompren, rozu- měti	kri, křik
kares, celovati	kon, znáti	kruc, kříž
kash, skrývati	kondich, pod- mínka	kudr, šíti
kat, kočka	konduk, vésti	kuir, vařiti, kuchtiti
kaüz, příčina	konfes, přiznati	kuler, lžíce
ke, že, aby	konsent, souhlas	kulp, vina
kelk, několik	konserv, ušetřiti	kun, s
kest, bedna	konsil, rada	kupr, měď
kia, který, jaký	konsol, útěcha	kur, běh
kial, proč	konstak, stálý	kurac, léčiti
kiam, kdy, když	konstru, stavěti	kuragh, smělý
kie, kde	kontent, spokojen	kurten, záslona
kiel, jak	kontraü, proti	kusen, poduška
kies, čí	konven, spořádati	kush, ležeti
kio, co	kor, srdce	kutim, zvyknouti
kiom, kolik	korn, roh	kuz, strýc
kis, líbati	koron, věnec, ko- runa	kvankam, ač
kiu, kdo	korp, tělo	kvar, čtyři
klar, jasný	kort, dvůr	kvin, pět
knab, chlapec	kost, cena	
kok, kohout	kovr, zahaliti	
kol, krk	krach, plíti	
koleg, druh	krajon, tužka	
kolekt, sbíratí	kravat, šálka	
koler, hněv		
kolon, sloup		
kolor, barva		

L.

la (l') (člen)
 labor, práce
 lac, únava
 lakt, mléko
 lam, chromý
 lamp, lampa
 land, země
 lang, jazyk
 lantern, lucerna
 largh, široký
 larm, slza
 las, nechati
 last, poslední
 laũ, dle
 laũd, chvála
 laũt, nahlas
 lav, mýti
 lecion, lekce
 leg, čísti
 legh, zákon
 leon, lev
 lern, učiti se
 lert, obratný
 leter, dopis
 lev, zdvihnouti
 li, on
 liber, svobodný,
 volný
 libr, kniha

lig, spojití
 lign, dřevo
 lingv, řeč
 lip, ret
 lit, lůžko, postel
 liter, písmě
 logh, bydlení
 lok, místo
 long, dlouhý
 lud, hra
 lum, světlo, svítiti
 lun, luna, měsíc
 lund, pondělí

M.

magazen, sklad
 makul, skvrna
 mal (opak)
 malgraũ, přes,
 přec, ač
 man, ruka
 mangh, jísti
 mar, moře
 mard, úterek
 mastr, mistr
 maten, jitro
 matur, zralý
 mem, sám
 memor, vzpomí-
 nati

merit, zásluha
 merkred, středa
 met, přidati
 mez, střed
 mezur, míra
 mi, já
 miks, míchati
 mil, tisíc
 milit, vojsko
 mir, diviti se
 mizer, bída
 moder, středný
 modest, skromný
 mol, měkký
 mon, peníze
 monat, měsíc
 (doba)
 mond, svět
 mont, hora
 montr, ukázati
 mord, kousati
 morgaũ, zítra
 mort, umřítí
 mosht, milosti
 (titul)
 mov, pohyb
 mult, mnoho
 mur, zeď, stěna
 murmur, mumlati
 mush, moucha

N.

n (akkusativ)
 nagh, plouti
 najbar, soused
 nask, roditi
 naŭ, devět
 naz, nos
 ne, ne
 nebul, mha
 neces, potřebný,
   nutný
 negh, sníh
 nek, ani
 nenia, žádný
 neniam, nikdy
 nenie, nikde
 neniél, nijak
 nemies, nič
 nenio, nic
 neniú, nikdo
 nep, vnuk
 nev, synovec
 ni, my
 nigr, černý
 nj (viz str. 11.)
 nobl, šlechtný
 nokt, noc
 nom, jméno
 nomb, číslo
 nov, nový

nub, mrak
 nud, nahý, holý
 nuks, ořech
 nun, nyní
 nur, jen
 nut, živiti

O.

o (podstat. jm.)
 obe, poslouchati
 objekt, předmět
 obl (-násobný)
 obstin, svéhlavý
 odor, vůně
 ofend, uraziti
 ofer, obětovati
 oft, často
 ok, osm
 okaz, přihoditi se
 okul, oko
 okup, obsaditi
 ol, než
 ole, olej
 ombr, stín
 ombrel, stínidlo
 on (zlomek)
 ond, vlna
 oni, man
 onkl, ujec

ont (přech. bud.
   čin.)
 op (-mo, duope,
   dvojmo)
 oportun, pří-
   hodný
 or, zlato
 ord, pořádek
 ordinar, obyčejný
 ordon, poroučeti
 orel, ucho
 os (bud. čas)
 ost, kost
 ot (přechod. bud.
   trp.)
 ov, vejce

P.

pac, mír
 paf, stříletí
 pag, plat
 pagh, stránka
 pajl, sláma
 pal, bled
 palac, palác, zá-
   mek
 palp, dotýkati se
 palpebr, oční
   víčka
 pan, chléb

pantolon, kalhoty	plafon, strop	pres, tisknouti
paper, papír	plank, podlaha	pret, hotov
pardon, odpustiti	plej, nejvíce	prezent, před-
parenc, příbuzný	plen, pln	stavovati
parker, na paměť	plend, stěžovati si	pri, o
parol, mluviti	plezur, zábava	printemp, jaro
part, část	pli, více	pro, pro, za
pas, minouti	plor, pláč	profund, hluboký
pastr, kněz	plum, péro, peří	proksim, blízký
pash, kráčeti	pluv, déšť	promen, pro-
patr, otec	po, po (po 2, 3...)	cháзка
pec, kus	polv, prach	promes, slib
pel, puditi, hnáti	pom, jablko	propon, návrh
pen, námaha	pont, most	propr, vlastní
pend, viseti	popol, národ, lid	prov, pokus
pens, mysliti	por, pro	prudent, opatrn,
pentr, malovati	pord, dvěře	rozumný
per, skrze	port, nésti	prunt, půjčiti
perd, ztratiti	pork, prase	pulv, prach
permes, dovoliti	post, po, za	střelný
pes, vážiti	postul, žádati	pulvor, prášek
pet, prositi	posh, kapsa	[lék]
pez, vážiti	posht, pošta	pun, trest
pi, zbožný	pot, hrnec	pup, loutka
pied, noha	pov, moci	pur, čist
pik, píchati	prav, právo, pravý	push, strčiti, ude-
pilk, míč	pregħ, modlitba	řiti
pingl, jehlice	prem, tlačiti	putr, hníti
pir, hruška	pren, bráti	
plac, místo	prepar, příprava	
plach, líbiti se	preskaũ, skoro	

R.	ripoz, odpočívati	semajn, týden
rad, kolo	river, řeka	sen, beze
radi, paprsk	romp, lámati	senc, mysl
radik, kořen	rond, kruh	send, poslati
rakont, vyprávěti	rost, péci	sent, cit
ramp, lézti	roz, růže	sep, sedm
rand, kraj	rugh, rudý, čer- vený	serch, hledati
rapid, rychlý		serpent, had
raz, škrabati	S.	serur, zámek (ná- stroj)
re, opět, zpět	sabat, sobota	serv, sloužití
reg, panovati	sabl, písek	ses, šest
regn, království, říše	sagh, moudrý	sever, přísný
regul, pravidlo	sak, pytel	si, se
regh, král	sal, sůl	sid, seděti
rekt, přímý, správný	salt, skok	sigel, pečetiti
rekompenc, od- měna	salut, pozdrav	sign, znamení
renkont, potkati	sam, sám	signif, označiti
renvers, přehoditi	san, zdráv	silent, mlčeti
respond, odpověď	sang, krev	simil, podobný
rest, zůstatí	sankt, svatý	simpl, jednoduchý
ricev, obdržeti	sap, mýdlo	sinjor, pán
rich, bohat	sat, syt	skrib, psáti
rid, smích	sav, zachrániti	sku, třásti
rigard, patřiti, hleděti	sci, věděti	sobr, strážliv
ring, prsten	se, jestliže	societ, spolek
ripet, opakovati	sed, ale	soif, žízeň
	segh, sesle	sol, samojediný
	sek, suchý	somer, léto
	sem, síti, símě	son, zvuk
		songh, sen

sonor, zníti	shangh, měniti	tag, den
sort, osud	shaum, pěna	tajlor, krejčí
sovagh, divoký	shel, skořápka	tamen, přece
spec, druh, rod	sherc, žert	tapish, koberec
spegul, zrcadlo	shi, ona	taug, hoditi se
spir, dech	ship, lod'	te, thé, čaj
sprit, vtíp	shir, trhati	tegment, střecha
stal, stáj	shlos, zavíratí	teler, talíř
star, státi	shmir, mazati	temp, čas
stel, hvězda	shnur, šňůra	ten, držeti
stomak, žaludek	shpar, šetřiti	tent, zkoušeti
strat, silnice, ulice	shpruc, prskati	ter, země
sub, pod	shrank, schránka	terur, hrůza
subit, náhlý	shtal, ocel	tia, takový
such, ssáti	shtel, krásti	tial, proto
sufer, trpěti	shtof, látka	tiam, tehdy, pak
sufich, dostačiti	shton, kámen	tie, tam
suk, šťáva	shtop, cpáti	tiel, tak
suker, cukr	shtrump, punčo- cha	tim, bázeň
sun, slunce	shtup, stupeň	tio, to
sup, polévka	shu, střevíc	tiom, tolik
super, nad	shuld, dluh	tir, táhnouti
supr, horní	shut, sypati	tiu, ten, onen
sur, na	shvel, bobtnati	tol, plátno
surd, hluchý	shvit, potiti se	tomb, hrob
surtut, kabát		tond, stříhati

Sh.

shajn, zdáti se
shancel, hýbati

T.

tabl, stůl
tabul, tabule

tag, den
tajlor, krejčí
tamen, přece
tapish, koberec
taug, hoditi se
te, thé, čaj
tegment, střecha
teler, talíř
temp, čas
ten, držeti
tent, zkoušeti
ter, země
terur, hrůza
tia, takový
tial, proto
tiam, tehdy, pak
tie, tam
tiel, tak
tim, bázeň
tio, to
tiom, tolik
tir, táhnouti
tiu, ten, onen
tol, plátno
tomb, hrob
tond, stříhati
tondr, hřmíti
tra, skrze, přes
traduk, překlad
tranch, krájeti
trankvil, klidný

trans, přes
tre, velmi
trem, třásti se
tren, vléci
tri, tři

trink, píti
tro, příliš
tromp, klam
trov, nalézt
tru, díra
tuj, brzo, hned, tu
tuk, sukno
tur, věž
turment, muka
turn, točiti
tus, kašlati
tush, dotýkati se
tut, celý

U.

u (imperativ)
uj (rostliny, vlast')
ul (osoba)
um (-um)
ung, nehet
unu, jeden
urb, město
urs, medvěd

us (konjunktiv)
util, užitečný
uz, užívati

V.

vaks, vosk
van, marný
vang, tvář
vapor, pára
varm, teplý
vast, širý
vaz, nádoba
vek, buditi
velk, vadnouti
ven, přijiti
vend, prodati
vendred, pátek
venen, jed
vengh, pomsta
venk, zvítěziti
vent, vítr
ventr, břicho
ver, pravda
verd, zelený
verk, dílo
verm, červ
versh, líti
vesper, večer

vest, oděv
veter, povětrí, po-
čas

vetur, jeti
vi, vy, ty
viand, maso
vid, viděti
vilagh, ves
vin, víno
vintr, zima
violon, housle
vir, muž
vish, čistiti
vitr, sklo
viv, žiti
vizagh, obličej
voch, hlas
voj, cesta
vok, volati
vol, vůle
vort, slovo
vost, ocas, chvost
vund, raniti

Z.

zorg, péče

End of the Project Gutenberg EBook of Úplná ucebnice mezinárodní reci
dra. Esperanta, by František Vladimír Lorenc

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK ÚPLNÁ UCEBNICE ***

***** This file should be named 24575-pdf.pdf or 24575-pdf.zip *****
This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.org/2/4/5/7/24575/>

Produced by P. A. D.

Updated editions will replace the previous one--the old editions
will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no
one owns a United States copyright in these works, so the Foundation
(and you!) can copy and distribute it in the United States without
permission and without paying copyright royalties. Special rules,
set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to
copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to
protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project
Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you
charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you
do not charge anything for copies of this eBook, complying with the
rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose
such as creation of derivative works, reports, performances and
research. They may be modified and printed and given away--you may do
practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is
subject to the trademark license, especially commercial
redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free
distribution of electronic works, by using or distributing this work
(or any other work associated in any way with the phrase "Project
Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project
Gutenberg-tm License (available with this file or online at
<http://gutenberg.org/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm
electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm
electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to
and accept all the terms of this license and intellectual property
(trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all
the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy
all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession.
If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project
Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the
terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or

entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the

Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH F3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS' WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need, is critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pglaf.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at <http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.org>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.